

TijgerTalks #3

Natalia, Grygierczy, Directeur Radboud University Press

Dinsdagmiddag 7 september 2021

Uitgever worden. Open Access. En HOE!

Het is heel mooi en bijzonder om over je passie te praten. En ik ben heel blij met deze mogelijkheid. Hoe ontstaat een drive in je werk? Kun je het plannen? Of komt dat toevallig op je pad? Herken je 't dan? Of krijg je de omgekeerde reactie? Het is zo leuk. Dat kàn geen werk zijn, want werk is zwoegen. We staan er natuurlijk allemaal verschillend in door ons karakter, de opvoeding, vrienden, relaties, ervaringen, etcetera, etcetera.

Why?

Ik ben zelf min of meer per toeval het bibliotheekwerk ingerold. Eerst wilde ik de wetenschap in. Maar in die tijd - we praten over jaren tachtig van de vorige eeuw - met een net afgeronde studie Russische taal en letterkunde kon je echt heel moeilijk een baan vinden. Dus een onderzoeksbaan heb ik om pragmatische redenen niet gezocht. Toen ik bij de UB in Utrecht was begonnen, heb ik tot mijn verrassing mijn doel gevonden. Ik was weliswaar niet als wetenschapper aan de slag gegaan, maar kon veel bijdragen aan onderzoek. Indirect, via mijn werk binnen de UB.

Een citaat uit een boek van Robert Chambers, een Schotse uitgever en evolutionair bioloog uit de negentiende eeuw was het antwoord op mijn WHY-

Loopbaan Natalia (bron LinkedIn)

Ervaring	
	Radboud University 10 jaar
•	Director Radboud University Press apr. 2021 – heden · 6 maanden
•	Director University Library okt. 2011 – apr. 2021 · 9 jaar 7 maanden
	Managing Director University College Utrecht Utrecht University 2008 – okt. 2011 · 3 jaar
	Managing Director of Public Services Utrecht University Library 2004 – 2008 · 4 jaar
	Utrecht University Library 8 jaar
•	Head of Innovation Department 1998 – 2003 · 5 jaar
•	Project manager Utrecht Electronic Library 1995 – 1998 · 3 jaar
	Project manager Management Information Utrecht University 1990 – 1995 · 5 jaar
	Project manager Management Information Utrecht University; Arts and Humanities Department 1988 – 1990 · 2 jaar

vraag. Wat is het hogere doel van je werk?

Suppose that an ephemeron [a mayfly], hovering over a pool for its one April day of life, were capable of observing the fry of the frog in the waters below. In its aged afternoon, having seen no change upon them for such a long time, it would be little qualified to conceive that the external branchiae [gills] of these creatures were to decay, and be replaced by internal lungs, that feet were to be developed, the tail erased, and the animal then to become a denizen of the land.

Vertaling:

Stel dat een eendagsvlieg, die op die ene aprildag van zijn leven boven een poel zweeft, in staat zou zijn om het kikkerkroost in het water onder hem te observeren. Als hij 's middags, inmiddels voorbij de piek van zijn leven, nog steeds geen verandering had waargenomen, zou hij zich beslist niet kunnen voorstellen dat de kieuwen van deze wezens zouden degenereren en vervangen zouden worden door interne longen, dat zich poten aan het ontwikkelen waren, dat de staart ging verdwijnen en het dier uiteindelijk een bewoner van het vasteland zou worden.

Als een metafoor geldt dit ook voor de manier waarop wij als mensen verschillende verschijnselen waarnemen. Maar er is een essentieel verschil. Op het moment dat een dier sterft, verdwijnen zijn ervaring en kennis voor altijd, met uitzondering van een fractie die genetisch wordt overgedragen en die duizenden jaren van evolutionaire aanpassing nodig heeft om te veranderen. Maar wij als de enige soort zijn in staat om de kennis die we tijdens ons leven verwerven te behouden en over te dragen zonder de noodzaak om deze genetisch te coderen.

De onafhankelijke overdracht van informatie stelt ons in staat in culturele en wetenschappelijke evolutie te ondergaan met een onvergelijkbaar hogere snelheid dan welk organisch evolutieproces dan ook. En dit is precies de rol van bibliotheken, het

behouden en doorgeven van kennis. Dat gaf mij heel veel motivatie en beantwoordde mijn vraag naar WHY. Vaak is dat het onderliggende, hogere doel in mijn dagelijks werk.

Verdieping

Daarna, bij het ontstaan, eind jaren negentig, van de Open Access beweging, want dat was in het begin vooral een activistische beweging, heb ik een verdiepingsslag in mijn motivatie gekregen. De wetenschap bleef niet in zijn ivoren toren, maar kon opeens toegankelijk worden voor iedereen. Open Access in optima forma betekende dat de hele wetenschappelijke literatuur, inclusief alle resultaten van alle onderzoeksprogramma's, wereldwijd voor iedereen toegankelijk was. Voor de gewone burgers, maar ook voor collega wetenschappers. Ook voor computer algoritmes die razendsnel stukjes informatie kunnen selecteren en bij elkaar kunnen brengen. De datamining. Dat betekent enorme versnelling en verdieping van het onderzoek en de perspectieven zijn duizelingwekkend.

Toen kwam natuurlijk de koude douche. Zo snel gaat het niet. Er zijn belangen en niet zo weinig ook. De traditionele wetenschappelijke uitgevers vond het helemaal niks en hun comfortabele positie en tevredenheid van hun aandeelhouders wilden ze natuurlijk niet op het spel zetten.

Waarom comfortabel? Het systeem van wetenschappelijk publiceren is bekend, dus even heel kort: De auteur werkt aan de universiteit en wordt door de overheid betaald voor zijn onderzoek. De uitgever krijgt de resultaten van dat onderzoek, de content, gratis van de auteur. De uitgever stuurt deze content naar collega wetenschappers, de Peer reviewers die deze content kunnen beoordelen, feedback geven en veranderingen voorstellen. Deze peer reviewers werken ook bij de universiteit en ook voor dit werk worden ze betaald door de overheid. De resultaten van dit peer review werk krijgt de uitgever ook gratis en vervolgens wordt met een minimale inspanning, want het is de auteur die de aanpassingen doorvoert, deze content tot een artikel verwerkt, of met iets meer inspanning tot een boek, om het vervolgens te verkopen aan de universiteiten tegen hoge en alsmaar stijgende prijzen van abonnementen en boeken.

De winsten bereiken vaak 30 procent en zijn vergelijkbaar met de winsten van Big Pharma.

U-turn

Na een paar jaar van verzet tegen Open Access hebben de gevestigde uitgevers een U-turn gemaakt. Voor mijn gevoel best plotseling. Terwijl ze vroeger gelijk een tirade afstaken tegen alles wat maar een beetje op Open Access leek, waren ze opeens een gesprekspartner. Geïnteresseerd in de argumenten, in de mogelijkheden van Open Access en in de samenwerking met de UB's. Voor de goeie aanschouwer was deze verandering niet verrassend. Er viel geld te verdienen met Open Access.

Want Open Access betekent in feite het omdraaien van geldstromen. In het Closed Access systeem betaalt de lezer voor de toegang. In Open Access systeem betaalt de auteur van het publiceren. En de winstmarges werden met deze verandering alleen maar hoger. Betaalden we daarvoor voor Closed Access - abonnementen dus - ieder jaar meer, sinds een paar jaar betalen we voor Open Access Big Dues extra voor Open Access. Begrijp me niet verkeerd, ik voer geen vendetta tegen commerciële uitgevers, maar ik ben wel tegen exorbitante winsten die voor de wetenschap zèlf zouden moeten worden aangewend, voor het sneller vinden van een vaccin, om erachter te komen waarom we bepaalde klanken specifieke betekenissen geven, voor het onderzoeken of wij echt zijn of is dit allemaal een illusie, voor het vinden van een schone energiebron, etcetera etcetera?

We kennen een aantal feiten. Dat het wetenschappelijk publiceren helemaal niet duur is, dat het verspreiden van wetenschappelijke kennis in deze age of internet nauwelijks extra kosten met zich meebrengt, dat het besef van het oneerlijke business model tot de bestuurders en politici is doorgedrongen en dat er ruimte is voor alternatieve modellen. En hier komt een derde verdiepingsslag van mijn motivatie.

De derde verdieping

Sinds een paar maanden ben ik aan mijn nieuwe baan begonnen, die van directeur van Open Access Radboud University Press. En in deze baan kan ik het bewijs leveren dat een alternatief business model voor wetenschappelijk publiceren en open toegang tot

onderzoeksresultaten mogelijk is en werkt. Er zijn al heel veel statements over Open Access geformuleerd. En duizenden handtekeningen zijn daar onder gezet. Vanaf jaren negentig, wanneer de Green Open Access beweging met Stevan Harnad voorop was begonnen hadden we Budapest Open Access Initiative, Berlin Declaration, IFLA Statement, OECD Declaration, EUA Statement, UNESCO Recommendation en vele anderen.

Het zijn mooie en belangrijke manifestos die richting geven aan ons werk. Tegelijk gaat de ontwikkeling van concrete academia publishing initiatieven heel langzaam en blijft deze achter bij de impact die uit deze manifestos spreekt. Hoewel Open Access leestoegang tot wetenschappelijke literatuur duidelijk enorm is gegroeid, is de financiële barrière verlegd naar de auteur. De wetenschappelijke uitgevers hebben stijgende winsten en zijn nog steeds eigenaar van het wetenschappelijk werk dat hen gratis wordt aangeleverd en de markt is nog lang niet heringericht volgens normale economische processen van vraag en aanbod. Ik ben er een sterk voorstander van om in praktijk te toetsen en te bewijzen dat een nieuw paradigma van wetenschappelijk publiceren mogelijk is. En ik ben hierin niet alleen, want hoewel langzaam komen er toch steeds meer beproefde Accademia Publishing initiatieven die uiteindelijk zullen leiden tot een gewone, eerlijke markt van wetenschappelijk publiceren. Ik wil in deze presentatie vertellen hoe we dit in de praktijk aanpakken.

De praktijk

Ik zal de volgende punten toelichten:

- Doelen
- Uitgangspunten
- Voorbereidingen (het proces)
- Het model & relatienetwerk
- Organisatie en financiën
- De financiële duurzaamheid op lange termijn.

Doelen

We hebben twee hoofddoelen. Publishing Open Access services voor auteurs en

redacties van zodanige kwaliteit dat ze niet belast worden met de administratief of logistiek geregeld. En bewijzen dat het in het huidige klimaat met beperkte financiële middelen kan. Dat Academia Publishing wel degelijk sustainable is en een change agent kan zijn in de wetenschappelijke publishing business. Vooral omdat er steeds meer initiatieven zijn die allemaal in dezelfde richting wijzen. Wij zijn niet de enigen. En deze verandering is mogelijk onder andere omdat er ook een plek is voor commerciële partijen die elk vanuit de eigen corebusiness diensten leveren tegen een prijs die aan deze diensten gerelateerd is.

Uitgangspunten

We hebben de volgende uitgangspunten. We zijn Diamond Open Access uitgever. De auteurs en redacties hebben hun werk, hun content ook geleverd en we vinden dat ze niet naar de middelen moeten gaan zoeken om hun werk te publiceren. Het publiceren is dus gratis.

We hanteren de CC-BY-licentie. Een CC-BY licentie geeft iedereen het recht om werken o.a. te bewerken, distribueren en commercieel te gebruiken, mits met vermelding. Het copyright is van de auteur.

Rechten op de titel van het tijdschrift zijn van de redactie. Dat laatste is belangrijk: op deze manier kan de redactie in principe weggaan bij Radboud University Press, om welke reden dan ook, bijvoorbeeld omdat wij geen goede services bieden. Wij zijn als uitgever geen eigenaar van de titel en dat maakt de dynamiek en concurrentie op de markt mogelijk. Aangezien de kwaliteitsindexen en dergelijke gebaseerd zijn op de titel, is het eigendom van de titel het grootste obstakel voor redacties om van hun commerciële uitgever naar een andere over te stappen. Bijvoorbeeld naar een University Press of een andere Academia Publishing initiatief.

Hoge wetenschappelijke kwaliteit: De peer review processen zijn bij ons vooralsnog traditioneel en heel strikt. Het is belangrijk om geen water in de wijn te doen als het gaat om de wetenschappelijke kwaliteit, bijvoorbeeld omdat je een zeker volume aan publicaties snel wil realiseren. Want deze publicaties versterken de 'brand' van onze universiteit en van Radboud University Press en andersom. Het is een opwaartse

spiraal. We hebben geen beperking op vakgebied bijvoorbeeld omdat onze universiteit heel sterk is op het vakgebied A, betekent het niet dat een publicatie bij het vakgebied B niet wordt opgenomen.

Het belangrijkste criterium is of de publicatie hoge wetenschappelijke kwaliteit heeft. Dat is alles. En verder zijn alle vormen welkom. Tijdschriften, boeken, educatieve boeken en materialen, dissertatie reeksen, seriewerken. Strikt wetenschappelijk, maar ook populairwetenschappelijk werk, studententijdschriften misschien? En niet-tekstuele publicaties, maar deze hebben we in het begin nog niet. Innovatie zit voornamelijk in het business model. Op termijn zullen er andere innovatieve vormen van publiceren worden ondersteund, zoals Open Peer Review, Editorial Peer Review, nieuwe functionaliteiten, tijdschriften zonder issues, pre-prints, andere publicatie vormen zoals databases en software en andere.

Vorbereidingen, het proces.

De verkenning van de mogelijkheden en obstakels van de Radboud University Press duurde ongeveer twee jaar en richtte zich op een breed scala aan strategische, financiële en operationele aspecten.

We hebben ruim zestig interviews gehouden met Radboud onderzoekers en we hebben kunnen vaststellen dat er veel enthousiasme en draagvlak bestaat voor een eigen Open Access uitgeverij. En bereidwilligheid is om via onze press daadwerkelijk te publiceren. We hebben nu ruim 25 publicaties in de planning staan, waarvan een aantal van zeer gerenommeerde wetenschappers. En dat is heel belangrijk om die in het begin te hebben.

Natuurlijk is het publiceren via Radboud University Press vrijwillig, er is absoluut geen verplichting voor onze auteurs om via ons te publiceren. Verder hebben we gekeken naar business modellen en succesfactoren van andere jonge University Presses en een specifiek advies op maat gevraagd aan de jonge Open Access University College London Press. Juristen hebben gekeken naar risico's en hoe het zit met spanning op het snijvlak van private en publieke dienstverlening. Daarnaast

hebben we een business model ontworpen voor de Radboud University Press in de huidige dynamische context van technologische mogelijkheden en in samenwerking met andere spelers op de markt. Met name het nationale Journal Publishing Platform dat wij een paar jaar geleden hebben geïnitieerd, is een hele belangrijke speler.

Het model en relatiernetwerk

In dit model maakt Radboud University Press gebruik van de diensten van gespecialiseerde marktpartijen en leveranciers en op deze manier kunnen we zelf, als organisatie klein zijn, dichtbij onze gebruikers opereren en tegelijkertijd de regie houden op gecontracteerde diensten.

Het gaat om diensten zoals technisch publicatieplatform, fysiek drukwerk en distributie met soms traditionele uitgevers met betrekking tot boeken via hun verkoopkanalen en beurzen. [Daar voeren we nu de eerste verkennende gesprekken over, maar het is nog de vraag of dit inderdaad noodzakelijk zal zijn.] En ook ontwerpers, copy editors, typesetters en vertalers, duurzame archivering en andere. Al deze serviceproviders kunnen winst maken, dat is geen probleem. Maar deze winst kan niet te hoog zijn, want dan gaan we naar een concurrent.

In het huidige Publishing model kun je bijvoorbeeld als tijdschrift maar moeilijk weggaan bij je uitgever, want die uitgever is vaak de eigenaar van de titel van het tijdschrift. En op basis van die titel wordt dat tijdschrift opgenomen in diverse kwaliteitsindexen en op basis van deze kwaliteitsindexen worden de auteurs beoordeeld en op basis van deze beoordelingen worden de persoonlijke carrières van deze auteurs opgebouwd.

Ja, en hier zijn we gearriveerd bij een heel moeilijk aspect. Ik denk het moeilijkste punt van het hele verhaal. Voorlopig bestaan er nog geen goede oplossingen voor dit probleem. De wetenschappers worden dus beoordeeld op basis van het aantal publicaties en bij welke uitgever ze worden gepubliceerd. Dit wordt vertaald in diverse bibliometrische indicatoren zoals impact factor, citatie index, Hirsch Index etcetera. Het ironische is dat deze indicatoren juist gebaseerd zijn op de allang

bestaande commerciële tijdschriften van de grote commerciële uitgevers. Met andere woorden de universiteiten en onderzoeksfinancierders houden dat systeem in stand. Want iedere wetenschapper wil daar publiceren waar hij bij wijze van spreken punten voor krijgt. En hierdoor is wetenschap in feite afhankelijk van de gevestigde uitgevers.

Er is een aantal bewegingen op dit moment dat deze afhankelijkheid probeert te doorbreken, zoals Slow Science, [Slow science supports curiosity-driven scientific research and opposes performance targets. Science should be a slow, steady, methodical process.] erkennen en waarderen, zo wordt bijvoorbeeld bij NWO in de beoordeling van ingekomen proposals gevraagd na een top 10 van impactvolle outputs in plaats van de volledige publicatielijst of kijk naar EUA's Universities without Walls die een bredere set van evaluatiepraktijken voorstelt voor academische carrières met een bredere definitie van impact, dus buiten traditionele bibliometrische indicatoren. Ik laat het nu hierbij, want dat is een heel ander onderwerp. En gelukkig wordt langzaam maar zeker de noodzaak gevoeld tot verandering van de huidige Kwaliteitsbeoordelingssystemen. Want alleen dan kan de dynamiek in de publishing markt worden bereikt.

Even terug naar onze diensten. Onze belangrijkste partner als het gaat om het technische publicatieplatform is het nationale Open Journals Platform. Dit platform is recent opgezet in Nederland en onze inspiratie kwam uit Scandinavië. We hebben met de KB van Denemarken en met een paar tijdschriften uitgetest hoe het zou werken. We hebben subsidie van NWO gekregen om de ontwikkelings en startkosten te dekken en het Open Journals Platform is structureel ondergebracht bij KNAW. Het wordt gebruikt door tijdschriftredacties en uitgevers, meestal kleine society uitgevers, en university presses, en hierdoor zijn de kosten laag. Er is geen winstoogmerk en de kosten worden onder de partners verdeeld en ze zijn transparant en gerelateerd aan de af te nemen diensten. Voor boeken gaan we hetzelfde proberen te realiseren in Nederland en we zijn nu in het proces van verkenning welke mogelijke technische partner het beste beantwoordt aan onze vraag.

De andere functies zijn voor een groot deel belegd bij de gecontracteerde partners,

zoals drukkers en op prijs/kwaliteit geselecteerde freelancers. De universitaire en nationale faciliteiten en diensten zijn een andere steunpilaar van deze onderneming.

Organisatie en Financiën

Overhead waar je gebruik van kan maken: secretariaat, huisvesting, werkplek, online en fysiek, financiële en personele administratie-expertise. En een heleboel andere vanzelfsprekende zaken zijn gewoon in place en op een hoog professioneel en beproeft niveau. En universitaire en landelijke faciliteiten: repository voor duurzame opslag, landelijke archivering en vindbaarheid via de Koninklijke Bibliotheek.

Research Data Management expertise, advies en opslagfaciliteiten binnen en buiten de universiteit, etcetera etcetera. De hele basisinfrastructuur is er gewoon en dat maakt het qua kosten en inspanning betaalbaar.

Omdat we ingebed zijn in de universiteit, is de organisatie van de Radboud University Press zelf heel klein en flexibel. Het team bestaat uit 2,4 fte's en omdat de meeste diensten extern belegd zijn, hebben onze medewerkers de tijd om snel, flexibel en persoonlijk te reageren op vragen en problemen.

Verantwoordelijkheid for peer review en eerste screening van publicaties ligt bij de wetenschappelijke redactieraad, waarin de wetenschappers uit alle vakgebieden zijn vertegenwoordigd. Er zijn verschillende rollen van de redactieraad als het gaat om tijdschriften versus boeken. We mikken op bestaande tijdschriften die overgaan naar onze Press en het peer reviewers netwerk komt met het tijdschrift mee. Nieuwe tijdschriften zijn natuurlijk ook welkom, maar de meeste kansen en ook belangstelling liggen bij de bestaande. Als het gaat om boeken, is de rol van de redactieraad: een initiële screening, suggesties met betrekking tot mini redacties bij de faculteit, waarbij die mini redactie de peer review niet zelf doet, maar voorstellen maakt voor de peer reviewers uit het desbetreffende veld. We bieden een kleine vergoeding voor peer review van boeken en tot nu toe is het goed gegaan en niemand heeft geweigerd.

In de nabije toekomst wordt de Internationale Advisory Board geïnstalleerd, die ons de strategie en innovatie zal helpen te bepalen en de stuurgroep is verantwoordelijk voor de koers en bedrijfsvoering. De financiële kant ziet er als volgt uit: We gaan op

dit moment uit van ongeveer 20 boeken per jaar, acht bestaande tijdschriften en ten hoogste 1 nieuw tijdschrift per jaar. Met een basissubsidie van ons College van Bestuur en variabele kleine inkomsten uit de verkoop van fysieke boeken komen we precies uit.

We hebben vaste kosten van het personeel, de basisorganisatie en de variabele personeelskosten. Daarnaast zijn er natuurlijk productiekosten van boeken en tijdschriften, digitaal en waar wenselijk ook print, en ook personeelskosten in natura. Per jaar kost deze onderneming ongeveer driehonderdduizend euro. Dat wil zeggen personeel en alle kosten van de publicaties verminderd met de ingeschatte inkomsten. We willen binnen vijf jaar onze reputatie opbouwen en bewijzen dat het binnen deze financiële kaders mogelijk is en succesvol. Bijvoorbeeld bij Open Access University College London Press dat ons voorbeeld is, is dit inderdaad binnen een paar jaar gelukt.

De financiële duurzaamheid op lange termijn

Op langere termijn denken we de Radboud University Press volledig te kunnen financieren uit een deel van het literatuur budget van de bibliotheek. Open Access betekent het flippen van betaling voor de toegang naar betaling voor publiceren. Bijvoorbeeld een boek dat in Open Access is uitgegeven, hoeven we als bibliotheek niet te kopen om daar toegang toe te hebben. Er is immers al betaald voor de publicatie van dat boek. Er blijft dus in principe theoretisch geld over.

En stel: in de verre toekomst, dat het hele model is omgeflipt en er zijn helemaal geen betalingen voor de toegang meer. Het literatuur budget is dan omgezet naar Open Access Publicatie Budget voor je eigen auteurs. Waar gaat dat budget naartoe? In de eerste plaats nog vele jaren naar de traditionele uitgevers om bij hen te mogen publiceren. Maar doordat een deel van je eigen auteurs via je eigen University Press publiceert, is dat kleine deel van je budget lager. Daarnaast ontstaan er steeds meer Academia Publishing initiatieven van hoge kwaliteit en Open Access nieuwe University Presses. Ook zij hebben geen winstoogmerk en dat betekent dat wanneer onze eigen auteurs bij hen Open Access publiceren er minder voor wordt betaald dan

nu voor Open Access van commerciële uitgevers. Dus we zullen op termijn in staat zijn om onze eigen productie van Radboud University Press uit de omgeslagen literatuur budgetten te financieren en de totale kosten zullen lager zijn. Er blijft dus budget over dat bijvoorbeeld aan PhD studenten kan worden besteed.

Natuurlijk is het een lange weg en de transitie zal altijd hybride zijn. En natuurlijk ga ik uit van een aanname, maar deze aanname kunnen we zelf realiseren door:

- Zelf een Open Access University Press not for profit te starten. Je hebt gezien dat het qua kosten behapbaar is.
- Door jouw auteurs die via een not for profit University Press publiceren deels te compenseren voor de zogenaamde BPC, boekproductiekosten als je een Open Access boek wil publiceren en hierover te communiceren richting je auteurs, want een beetje PR kan zeker geen kwaad.
- Door op beleidsniveau je blijven inspannen voor andere manieren en indicatoren van erkennen en waarderen en nationale en internationale sponsors en beleidsmakers duidelijk te maken dat Open Science infrastructuur financiering verdienen. Want dat maakt het allemaal realiseerbaar.

En met deze optimistische noot voor de toekomst wil ik graag deze presentatie afsluiten. Hartelijk dank voor jullie aandacht!